

СТАНОВИЩЕ

за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ по докторска програма
„Икономика и управление (туризъм)“
в Стопанска академия „Д. А. Ценов“ – Свищов

Изготвил становището: доц. д-р Симеонка Александрова Петрова, Стопанска академия „Д. А. Ценов“ – Свищов, катедра „Търговски бизнес“, научна специалност „Икономика и управление (търговия)“.

Основание за написване на рецензията: Заповед на Ректора на Стопанска академия „Д. А. Ценов“ – Свищов №587/04.07.2025 г. за открита процедура по публична защита на дисертационен труд.

Автор на дисертационния труд: Сиана Пламенова Спасова, d020420207, задочен докторант, обучение финансирано от държавата, към катедра „Икономика и управление на туризма“ при Стопанска академия „Д. А. Ценов“ – Свищов.

Тема на дисертационния труд: „Диверсификация на туристическия продукт чрез организиране на събития“.

I. Общо представяне на дисертационния труд

Становището е написано в съответствие с изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България – ЗРАСРБ, Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника за развитие на академичния състав в Стопанска академия „Д. А. Ценов“ – Свищов.

Представеният за рецензиране дисертационен труд на тема „Диверсификация на туристическия продукт чрез организиране на събития“ е с общ обем от 186 страници. Състои се от списък с фигури, списък с таблици, въведение, три глави, заключение и използвана литература. Оформени са 4 бр. приложения (17 стр.). Основният текст на разработката съдържа 11 бр. таблици и 13 бр. фигури, чрез които се постига подходящо онагледяване. Авторът се позовава на 123 литературни източника, като преобладаващата част от тях (71) са на английски език, а останалата част (52) са на български език. Източниците са използвани и цитирани добросъвестно. Спазени са правилата на научната етика при съблюдаване на авторското право. Дисертационният труд на докторанта е представен във вид и обем, съответстващи на необходимите академични изисквания за написване.

II. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд

Дисертабилността на представената разработка е следствие от актуалността на изследваната проблематика. Интерпретираният от докторанта научен въпрос се поставя през фокуса на възможностите за диверсификация на туристическия продукт и тяхното приложение в икономиката на туристическия сектор. **Актуалността на проучваната от докторанта тема** е в научнопрактическите ползи от диверсифицирането на туристическия продукт чрез организиране на събития на регионално равнище, като се оценява ефективността за туристическата дестинация. В дисертационния труд се извършва теоретичен анализ на обхвата на туристическия продукт през призмата на връзката между мениджмънта на туризма и

организирането на събития. Анализират се възможностите за диверсификация на туристическия продукт чрез организиране на събития, носещи най-висока стойност за дестинацията. В по-общ смисъл организирането на събития се възприема като детерминанта за развитие на туристическата дестинация, носеща добавена стойност. В приведеното изследване се подлагат на дискусия ресурсите за организиране на събития в обхвата на туристическия продукт. Търсят се икономически ползи от диверсификацията на туристическия продукт чрез организиране на събития. Така приведените аргументи са основание за твърдението, че дисертацията разглежда актуален научен проблем и има потенциал да допълни туристическото икономическо познание в неговите теоретични и практически аспекти.

Дисертационната разработка има за **обект на изследване** предприятията, организиращи събития с цел диверсифициране на туристическия си продукт на територията на Община Свищов, а за **предмет** – възможностите за диверсифициране на туристическия продукт посредством организиране на събития. Така дефинирани обектът и предметът съответстват на **основната цел**, която се формулира от докторанта цит. „... да се анализира ефектът от организирането на събития върху развитието на туристическата дестинация“.

За постигане на целта авторът определя четири **изследователски задачи**, съответстващи на проучваната проблематика. **Изследователската теза на дисертацията** е подходящо формулирана и аргументирано защитавана в изложението. В процеса на проучването дисертантът въвежда **ограничителни условия**, които коректно откроява в уводната част. Изборът на изследван период – 2022-2024 г., се мотивира от разбирането на автора да проучва отчетни години, за които, върху основата на наличната статистическа, административна и емпирична база, се проследява състоянието на организиране на култури и културно-развлекателни събития в рамките на Община Свищов.

Структурата на дисертацията се предопределя от обекта, предмета, целта и изследователската теза, защитавани от автора. **Първа глава** е с наименование „Теоретични аспекти на диверсификацията на туристическия продукт“. Нейното изложение е съсредоточено към систематичното излагане на водещи концепции и теоретични постановки по поставения изследователски въпрос. Представят се дефиниции на базови за дисертационния труд понятия. Първа глава завършва със съставени от докторанта по-важни изводи и обобщения.

Втора глава е озаглавена „Изграждане на модел за оценка на събитията в обхвата на туристическия продукт“. Изложението започва с оценка на ресурсите за организиране на събития в обхвата на туристическия продукт. Достига се до тяхната уместна типологизация. Основната цел е да се разкрие потенциалът на всеки ресурс за включване в устойчив туристически продукт в рамките на диверсификацията чрез организиране на събития. Представя се скала за оценка на туристическите ресурси, представляваща стандартизиран инструмент, чрез който се постига съпоставимост и аналитична прецизност при определяне потенциала на отделните ресурси в контекста на тяхното използване. Вторият параграф акцентира върху организирането на събития в контекста на диверсификацията на туристическия продукт и въздействието върху дестинацията. В следващия трети параграф дисертантът очертава методологична рамка на дисертационното изследване, включваща предлагане на Модел за диверсификация на туристическия продукт чрез организиране на събития в Община Свищов. Моделът представя интегриран и аналитично обоснован подход за стратегическо развитие на туристическите

дестинации. Така представеният модел има ключово значение за изследването и се подлага на апробиране в следващата глава. Втора глава завършва с формулиране на по-важни изводи.

Трета глава, наименувана „Апробиране на модела за диверсификация на туристическия продукт чрез организиране на събития по примера на Община Свищов“, се фокусира върху апробиране на модела на събитийно-базирана туристическа диверсификация по примера на изследваната община. Изложението представя ситуационен анализ на предпоставките за развитие на туризма в Община Свищов. Достига се до констатацията, че Община Свищов разполага със значителен и разнообразен ресурсен потенциал, който съчетава природни, културно-исторически, инфраструктурни и събитийни активи. Осъществява се анализ на туристическите ресурси и организираните събития в Община Свищов. Поставя се акцент върху оценката на туристическите ресурси, прилагайки идеографски подход, с цел да се идентифицират определени обекти и зони, които имат най-висок потенциал за включване в иновативни събитийни формати и за диверсифициране на туристическия продукт на равнището на проучваната община. С най-голяма познавателна стойност в тази част на дисертационната разработка са анализите и оценките, предпоставени от Модела за диверсификация на туристическия продукт чрез организиране на събития в Община Свищов, както и отчетените постигнати резултати на регионално равнище. Четвъртият параграф на тази глава представя обобщена оценка на ефективността от диверсификацията на туристическия продукт чрез организиране на събития в Община Свищов. Последният параграф извежда мерки и препоръки за диверсификация на туристическия продукт чрез организиране на събития на равнище община.

В заключителната част на дисертацията докторантът систематизира основни изводи и обобщения, до които достига в рамките на проведеното научно изследване, както и основни приноси моменти.

Приведеното дотук дава основание за **преценката**, че дисертационният труд покрива изискванията за структура и съдържание на разработка от такъв характер и може да се определи като завършен научен продукт с достатъчно убедителни доказателства за научни резултати.

Използваният от докторант Сиана Пламенова Спасова **език и стил на писане** съответстват на стандартите за научно изразяване. Литературните източници са използвани от автора добросъвестно и коректно.

Авторефератът, съпътстващ дисертацията, разработен на български и английски език, в обем от 43 страници, с необходимата пълнота и правдивост отразява съдържанието на разработката и постигнатите от автора научноизследователски резултати.

Необходимо е да се оценят съзидателните и градивни насоки на научния ръководител – доц. д-р Любка Илиева, в процеса на провеждане на дисертационното изследване.

III. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд

Представената от докторанта Справка за научните и научно-приложните приноси в дисертационния труд съответства на изискванията на чл. 6, ал. 3 на Закона за развитие на академичния състав в Република България. Прегледът на дисертационния труд, автореферата и отчетените 7 (седем) публикации по темата на дисертацията ми дава основание да приема и убедително да потвърдя коректно и целесъобразно формулираните от докторанта приноси. Техният обхват е

действителен и допълващ в определена степен теоретико-практическото познание по проучвания научен проблем.

IV. Критични бележки, въпроси и препоръки по дисертационния труд

Нямам съществени критични бележки към представения за рецензиране дисертационен труд. Бих желала да препоръчам на докторант Сиана Пламенова Спасова, основавайки се опита и мотивацията, които има, да продължи в бъдеще изследванията си в туристическия сектор на България. Препоръчвам също да публикува получените резултати в специализирани и индексирани научни издания в България и чужбина.

В рамките на дисертационната разработка интерес представлява позицията на автора по следния **въпрос**:

1. В контекста на изследователската теза, защитавана в дисертацията, какви по-значими решения на българските туристически предприятия, вземани на микроравнище, могат да допринесат за икономическото развитие и социалната ангажираност на дестинациите?

V. Обобщено заключение и становище

Представеният дисертационен труд на тема „Диверсификация на туристическия продукт чрез организиране на събития“ представлява завършено научно изследване по актуална и значима тема за икономическата теория и практика. Дисертационната разработка е структурирана по възприетите в страната академични стандарти. Научният труд покрива изискванията на ЗРАСРБ и правилниците за неговото прилагане.

Приведеното ми дава основание с пълна убеденост да гласувам „за“ **присъждане на Сиана Пламенова Спасова на образователната и научна степен „доктор“** в професионално направление 3.8. Икономика по докторска програма „Икономика и управление (туризъм)“ и да предложи на почитаемото Научно жури да вземе положително решение.

Дата: 17 юли 2025 г.
гр. Свищов

Изготвил становището:
(доц. д-р Симеонка Петрова)